

Postup zpěvu troparů a kondaků po malém vchodu při liturgii

Po vchodu se zpívají tropary a kondaky těchto druhů:

po nedělních a svátečních (je-li neděle či svátek) následují

- 1.) chrámové – a) v čest Pána (ne v neděli či ve svátek Páně), b) Bohorodici, c) svatých; dále
- 2.) dle dne v týdnu (po—so); poté 3.) svatým či svátkům řadovým (dle dne v roce); následně 4.) zádušní (je-li); a nakonec 5.) závěrečný kondak.

Řád zpívání troparů a kondaků

⇒ Nejdříve zpívat všechny tropary a potom za nimi všechny kondaky; nakonec se pěje závěrečný kondak – Bohorodičen nebo jiný.

❶ Ze všeho nejdříve zpívat **tropar v čest Pána**. Proto v chrámu zasvěceném Pánu (tj. některému svátku Páně) říkají nejprve tropar chrámu, v neděli však tropar nedělní (voskresný).

☞ *Tropar a kondak chrámu, zasvěcenému svátku Kristovu, v neděli nikdy v roce nezpíváme, kvůli oslavě neděle – dne Vzkříšení.*

☞ Ve středu a v pátek – tropar Kříži.

☞ V předsvátek a posváteční době svátku Páně – tropar předsvátku nebo svátku (v neděli po troparu nedělním).

❷ Za troparem v čest Pána následuje **tropar Matce Boží**. Tedy, tam, kde je chrám zasvěcen Bohorodici, zpívá se teď tropar chrámu. Je-li předsvátek, svátek či posváteční doba Bohorodice, tak nyní zpívat tropar předsvátku či svátku.

❸ **Tropar světcí chrámu** (je-li zasvěcen svatému).

❹ **Tropar dni** (v týdnu): pondělku, úterku, čtvrtku či sobotě.

❺ Za troparem nyní následuje **tropar řadovému světcí** či (malému) svátku.

☞ V sobotu nejdříve tropar dne (tj. všem svatým) a pak řadovému svatému soboty.

❻ **Kondaky**. Zpívají se v témže pořadí jako tropary s tím rozdílem, že jsou završeny: „Nezahabitelná zastánkyně...“ nebo kondakem chrámu Kristova (v chrámu v čest Pána) či kondakem Bohorodici (v Bohorodičném chrámu; v sobotu většinou kondakem: „Jako prvotiny...“ (tj.: „Hospodine, sadaři všeho tvorstva...“); když je předsvátek či doba posváteční – tedy kondakem předsvátku či svátku. („Sláva...“ a předposlední, „I nyní...“ a závěrečný.)

Leč ne každý den se zpívají všechny zde uvedené tropary a kondaky

❶ Chrámové tropary a kondaky se nezpívají, jestliže v jiných troparech a kondacích (ne chrámových) připadajících na týž den koná se stejná oslava.

• V úterý po vchodu neříkáme kondak chrámu zasvěceného Janu Křtiteli (Předchůdci), místo něhož se říká kondak dne – totiž Jana Křtitele (jelikož je úterý).

• Kde je chrám zasvěcen apoštolům, tam jim nezpíváme chrámový tropar a kondak, je-li čtvrtek.

• V sobotu se nezpívá svatému, jemuž je chrám zasvěcen (je-li chrám světce či světi-ce) – místo toho je totiž oslava těchto svatých obsažena v denním troparu (všem svatým).

• Ve středu a pátek se nebere tropar chrámu Páně, neboť se zpívá denní tropar Spasiteli – Kříži (Spasiž, Pane, lid svůj...)

• V neděli se nezpívá tropar chrámu Kristovu, protože tropar nedělní je o Vzkříšení.

• Když je předsvátek či doba posváteční ke svátku Pána, tropar Kristovu chrámu se také nezpívá; v chrámu v čest Páně se nezpívá ani kondak chrámu.

• Máme-li předsvátek či dobu posváteční Bohorodičného svátku, nezpívá se tropar chrámu Bohorodice; v chrámech Bohorodice se nezpívá ani kondak chrámu.

• Tropary i kondaky chrámových svatých se neberou, je-li památka světce, jenž má polyjelej (či bdění) – v neděli i ve všední dny.

❷ Tropary a kondaky dne (v týdnu) se zpívají po jednom každý den, kromě čtvrtka a soboty, kdy se zpívají dva:

• Ve čtvrtek se zpívají tropary – apoštolům a sv. Mikuláši Divotvorci.

• V sobotu – všem svatým a zádušní.

❸ Denní tropary a kondaky se však nezpívají po vchodu, nepěje-li se ten den oktoich. Místo nich jsou tropary a kondaky svatým či svátku.

• Takže v předsvátek a v době posváteční a při opuštění svátku tropary a kondaky dni nezpíváme, protože se nezpívá oktoich.

• V neděli se nezpívá nedělní tropar, jestli na ten den připadne svátek Páně z dvanáctera: tropar svátku, „Sláva... I nyní...“ kondak svátku. (Bohorodičný svátek z dvanáctera: tropar nedělní, tropar svátku, „Sláva...“ kondak nedělní, „I nyní...“ kondak svátku.)

❹ Tropary a kondaky zádušní se neberou:

• v neděli (den Vzkříšení);

• ve všední dny mimo sobotu, připadá-li na ten den památka světce, jenž má vchod, nebo slavosloví, či polyjelej, nebo bdění.

Nepatrně doplněný překlad z bohoslužebné ústavy (K. Nikolský, St. Petěrburg, 1900; str. 398—400)

Zpěv troparů a kondaků na liturgii v neděli po malém vchodu (po „Pojďte, pokloňme se...“) (konkrétní příklady)

Je-li v neděli svátek velkého světce, který má bdění:

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar nedělní; světce. „Sláva“ a kondak světce; „I nyní“ a kondak nedělní. (Tropar a kondak zasvěcení chrámu se v neděli nezpívá.)

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:
Tropar nedělní; chrámu Bohorodice; světce. Kondak nedělní; „Sláva“ světce; „I nyní“ chrámu Bohorodice.

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar nedělní; světce. Kondak nedělní; „Sláva“ a kondak světci; „I nyní“ kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“. (Tropary a kondaky svatým, jimž je zasvěcen chrám, se v takový den nezpívají.)

☞ Prokimen, apoštol, evangelium – nejdříve pokaždé nedělní dle panujícího hlasu, poté světci.

Je-li v neděli obyčejná služba světci (šesteričnému, se slavoslovím nebo polyjelejní):

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar nedělní; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). „Sláva“ a kondak světci dne; „I nyní“ kondak nedělní (je-li kondak druhému světci dne, pak: kondak prvnímu světci; „Sláva“ a kondak druhému světci, „I nyní“ kondak nedělní).

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:
Tropar nedělní; chrámu Bohorodice; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). Kondak nedělní; „Sláva“ světci dne; „I nyní“ chrámu Bohorodice (je-li kondak druhému světci dne, pak: po kondaku prvnímu světci „Sláva“ a kondak druhému světci; „I nyní“ kondak chrámu Bohorodice).

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar nedělní; chrámovému svatému; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). Kondak nedělní; chrámovému svatému; „Sláva“ světci dne; „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“ (je-li kondak druhému světci dne, pak: kondak prvnímu světci; „Sláva“ a kondak druhému světci; „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“).

☞ Prokimen, apoštol, evangelium – nedělní dle panujícího hlasu; má-li významnější světec své čtení z apoštola a evangelia, čtou se po nedělním; polyjelejní světec má i svůj prokimen.

Jestliže je svátek světce s bděním v jakýkoliv den v týdnu kromě neděle:

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar chrámu (tj. svátku Páně) a světce, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak chrámu (tj. svátku Páně).

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:

Tropar chrámu (tj. svátku Bohorodice) a světci, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak chrámu (tj. svátku Bohorodice).

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar světci, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“. (Chrámovému svatému se tropar a kondak na liturgii po vchodu nikdy nezpívá, když se koná bdění na svátek velikého světce.)

Když je neděle v předsváteční době a památku má tzv. „malý světec“

Tropar nedělní; tropar předsváteční; tropar svatému, jehož je chrám; tropar světci, který má ten den památku. Kondaky: nedělní; chrámovému svatému; „Sláva“ a kondak světci dne; „I nyní“ kondak předsváteční. (Je-li chrám zasvěcený Bohorodici, pak v takové dny tropar a kondak chrámu Bohorodice nezpíváme.)

Když je v neděli (nebo v jakýkoliv jiný den) svátek Páně z dvanáctera

Tropar svátku; „Sláva... I nyní...“ kondak svátku. (Nedělní služba ustupuje sváteční službě.)

Když je v neděli svátek přesvaté Bohorodice z dvanáctera

Tropar nedělní; tropar svátku. „Sláva“ kondak nedělní. „I nyní“ kondak svátku.

☞ Prokimen, apoštol, evangelium a zpěv k přijímání – nedělní a svátku.

Když je v neděli doba posváteční a památku má tzv. „malý světec“

Tropar nedělní; svátku; chrámového svatého; světce dne. Kondak nedělní; chrámového svatého. „Sláva“ kondak světce dne. „I nyní“ kondak svátku. (Ve chrámech zasvěcených svátku Páně nebo přesvaté Bohorodici se v takové dny nezpívají tropary a kondaky zasvěcení chrámu.)

Když je v neděli doba posváteční a památku má světec s polyjelejem nebo světec s bděním (litíj)

Tropar nedělní; svátku a světci dne. Kondak nedělní. „Sláva“ světci. „I nyní“ svátku.

☞ Prokimen, apoštol, evangelium a zpěv k přijímání – nedělní a světci.

Když je v neděli opuštění svátku z dvanáctera

Tropar nedělní; svátku. „Sláva“ kondak nedělní. „I nyní“ kondak svátku.

☞ Apoštol a evangelium – nedělní; místo „Jest vpravdě důstojno“ jako ve svátek; zpěv k přijímání – nedělní i ze svátku.